

РЕШЕНИЕ

№ 41029

гр. София, 22.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 17 състав, в
публично заседание на 28.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ана Методиева

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **8395** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 10а, ал. 1 и ал. 4 от Закона за чужденците в Република Б. (ЗЧРБ), във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба на Г. Б. Т. (G. B. T.), [дата на раждане], гражданин на В., притежател на паспорт № Е., подадена чрез адв. К. А. Р., срещу отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“ на завеждащ Консулската служба в Посолството на Република Б. в Х., В., по заявление № HAN26001356V от 24.04.2026 г.

Жалбоподателят поддържа, че отказът е незаконосъобразен поради неспазване на установената форма, съществени нарушения на административнопроизводствените правила и противоречие с материалния закон. Сочи, че актът е бланкетен, не съдържа конкретни фактически мотиви и не позволява да се установи кое национално основание по чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ е приложено. Излага доводи за нарушение на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК и на чл. 35 АПК, тъй като представените документи не са анализирани в тяхната съвкупност и не са съпоставени с предпоставките за издаване на виза. Поддържа, че използването на стандартен формуляр не освобождава органа от задължението да обоснове съмненията си с конкретни данни и да извърши индивидуална преценка, като липсата на мотиви пречатства както своевременното организиране на защитата му, така и ефективния съдебен контрол. Пзовава се на т. 2 от Тълкувателно решение № 4/22.04.2004 г. по тълк. д. № 4/2002 г. на ВАС и на съдебна практика на ВАС.

Жалбоподателят твърди и засягане на правото на личен живот по чл. 8 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (Конвенцията). Свързва това засягане с невъзможността да затвърди социалните, професионалните и личните си връзки в Б., да се развива и да се интегрира в обществото, след като е одобрен от български работодател и е получено положително

становище за достъп до пазара на труда. Счита, че при наличието на законовите предпоставки отказът го оставя без възможност да започне работа и представлява произволна намеса в личния му живот.

Прави искане за отмяна на отказа и за представяне на цялата административна преписка.

Ответникът – завеждащ Консулската служба в Посолството на Република Б. в Х., В., чрез пълномощника си И. Н. А., оспорва жалбата. Възразява, че твърдението за нарушение на права по Конвенцията е общо и бланкетно, без връзка с фактическата обстановка. Прави възражение за прекомерност при евентуално претендиране на разноски.

Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав, след преценка на доводите на страните и на доказателствата по делото, приема за установено от фактическа страна следното:

Г. Б. Т. е гражданин на В., [дата на раждане], с паспорт № Е., издаден на 15.04.2025 г. и валиден до 15.04.2035 г.

На 10.11.2025 г. в [населено място] е сключен трудов договор между „Емиора 2025“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя С. Ю. Е., и Т. Г. Б.. Договорена е длъжност „чистач/хигиенист“, с код по НКПД 91120004, при място на работа в [населено място], [община], област Б., ул. „7-ма“ № 12. Договорът е срочен за три години, с шестмесечен срок за изпитване в полза на двете страни, осемчасов работен ден, основно месечно възнаграждение 1077 лв. и основен платен годишен отпуск от 20 работни дни. Предвидено е влизане в сила след получаване на документ за пребиваване и започване на работа след получаване на единното разрешение за пребиваване и работа и изпълнение на изискването за уведомяване на НАП.

С декларация от 10.11.2025 г. управителят на „Емиора 2025“ ЕООД заявява осигуряване на жилище за чужденеца до изтичане на трудовия договор в [населено място], ул. „7-ма“ № 11. В декларацията са включени изявления за съответствие на жилището с изискванията за безопасност и здраве, за условията относно наема и за уведомяване на Агенцията по заетостта при промяна на адреса.

С писмо рег. № 536400-19085/16.02.2026 г. на Дирекция „Миграция“ – МВР, адресирано до С. Е. от „Емиора 2025“ ЕООД, с копие до директора на Дирекция „К. отношения“ на МВнР, е съобщено, че на Т. Г. Б. е предоставен достъп до пазара на труда на основание чл. 24и ЗЧРБ за срок от три години. Посочено е работодателят да уведоми лицето за предприемане на действия по подаване на заявление за виза „D“ в срок до 20 дни от изпращане на съобщението. Указано е и лично явяване на чужденеца пред службите за административен контрол на чужденците в 14-дневен срок след влизането му в страната с представяне на копие от паспорта, положената виза и медицинска застраховка с посочената в писмото валидност.

На 02.03.2026 г. е сключена медицинска застраховка на чужденци по полица № 3613260900000111 на З. „Б. В. И. Груп“. Застраховащ е „Емиора 2025“ ЕООД, а застраховано лице – Т. Г. Б., с паспорт № Е.. Периодът е 183 дни, от 15.04.2026 г. до 14.10.2026 г.

На 24.04.2026 г. жалбоподателят е подал в Посолството на Република Б. в Х. Заявление № HAN26001356V за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“. В заявлението е посочена цел „работа“, настояща професия „freelancer“, работодател „Е. 2025 Ltd“, неговото седалище в [населено място] и управителят С. Ю. Е.. Посочено е семейно положение „неженен“. Заявлението съдържа данните на паспорта и подпис на заявителя. Към преписката са представени трудовият договор, декларацията за жилище, писмото на Дирекция „Миграция“ и застрахователните документи.

По заявлението е проведена електронна съгласувателна процедура в НВИС. В отговор на изискване на съда ДАНС съобщава, че Специализирана дирекция „Миграция“ при агенцията е изразила отрицателно становище.

На 09.06.2026 г. е съставен оспореният отказ върху документ с обозначение „Приложение VI“ и заглавие „Стандартен формуляр за уведомление за основанията за отказ за издаване на виза, анулиране или отмяна на виза“. В него е отбелязано, че визата е отказана. Срещу т. 12 е поставен знак, а текстът на тази точка е за основателни съмнения относно надеждността и автентичността на удостоверявателните документи или истинността на съдържанието им. Текстът на т. 10 относно ненадеждност на информацията за целта и условията на престоя е подчертан. В полето за допълнителни забележки и в полето за препратка към националното законодателство е вписано: „Т. 2 и т. 10 от Приложение 4 на Визовия кодекс. Формулярът носи дата 09.06.2026 г., подпис и печат на посолството. В полето за подпис на заинтересованото лице е отбелязано получаване на 12.06.2026 г.

В хода на съдебното производство, с писмо рег. № М-6634/04.08.2026 г., получено в съда на 06.08.2026 г., ДАНС съобщава, че отрицателното становище е изразено електронно в НВИС и че според агенцията заявителят попада в хипотезите на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 22 ЗЧРБ. Посочено е, че при извършена проверка било установено, че дружеството, с което лицето има трудов договор, не развива дейност и няма назначени служители, поради което са възникнали основателни съмнения относно реалната цел на пътуването.

При така установеното от фактическа страна, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е от адресата на отказа, в срока по чл. 149, ал. 1 АПК и отговаря на изискванията на чл. 150 АПК.

Съгласно чл. 10а, ал. 4 ЗЧРБ отказите за визи за дългосрочно пребиваване по чл. 9а, ал. 2, т. 4 ЗЧРБ не подлежат на съдебно обжалване, освен когато лицето претендира засягане на основни права и свободи по Конвенцията. В случая жалбоподателят изрично се позовава на чл. 8 от Конвенцията и свързва твърдяното засягане с договорената работа и възможността за установяване на лични и професионални отношения в Б.. Това е претенция за засягане на защитено право, независимо дали изложените обстоятелства са достатъчни за установяване на нарушение по същество. Възражението на ответника, че твърденията са общи и не доказват реална намеса, не обосновава недопустимост. Законът поставя като условие претендирането на засягане, а доказването му е въпрос на основателност. В този смисъл Решение № 5653/15.04.2019 г. по адм. д. № 12160/2018 г. на ВАС, VII отделение.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

По компетентността съдът съобрази чл. 9г, ал. 1 ЗЧРБ и чл. 34, ал. 3 и ал. 5 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР). Представената Заповед № 95-00-26/16.01.2025 г. на министъра на външните работи урежда правомощията във визовата процедура и предвижда ръководителите на задграничните представителства да определят длъжностните лица, които съставят, подписват и връчват формулярите за отказ. Със Заповед № 7/06.01.2025 г. посланикът на Република Б. в Х. П. Т. е определил А. М., завеждащ Консулската служба, да съставя и подписва формулярите за отказ, а З. Б. да ги връчва, като за отсъствие на завеждащия е предвидено и заместване при съставяне и подписване. Отказът е представен от ответника като акт на завеждащия Консулската служба, със заверката на неговия пълномощник, а пълномощно № 3/02.07.2026 г. индивидуализира този орган като А. С. М.. Съпоставени с подписания формуляр и печата на посолството, документите установяват издаването на отказа от оправомощения визов орган.

Възражението на жалбоподателя за непосочено име на връчителя не доказва липса на компетентност на издателя. Връчването съобщава вече формираната воля, а самият жалбоподател удостоверява получаването на отказа на 12.06.2026 г. Налице е валиден акт и не е установено отменително основание по чл. 146, т. 1 АПК. Липсата на изписано име на подписалото лице в

самия формуляр следва да се разграничава от доказаната чрез преписката компетентност и да се обсъжда във връзка с яснотата и реквизитите на акта.

Относно формата чл. 10а, ал. 2 ЗЧРБ задължава оправомощените длъжностни лица да уведомят писмено кандидата за правното основание и мотивите на отказа. Член 34, ал. 3 НУРИВОВР, в редакцията след изменението, обнародвано в ДВ, бр. 4/14.01.2025 г., предвижда за отказ на виза за дългосрочно пребиваване формуляр по приложение № 7. Алинея 4 изисква вписване на основанията и мотивите, а ал. 5 – подписване от ръководителя на представителството или оправомощено лице. Специалната форма не отменя изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК да бъдат установими фактическите и правните основания на волеизявлението.

В случая е използван формуляр, обозначен като приложение VI към Визовия кодекс, а не националният образец по приложение № 7 НУРИВОВР. Самото използване на различна бланка не би налагало отмяна, ако в нея бяха изложени недвусмислено относимите национални основания и индивидуалните мотиви. Тук обаче порокът засяга съдържанието. Актът не посочва конкретна разпоредба на чл. 10 ЗЧРБ, а препраща към „т. 2 и т. 10 от Приложение 4 на Визовия кодекс“. Това препращане не индивидуализира основание за отказ на национална виза „D“ и не съответства дори на обозначението „Приложение VI“ на използвания документ. Отделно, поставеният знак срещу т. 12 се отнася до съмнения относно удостоверителните документи, докато т. 2 и т. 10 се отнасят до обосноваването и надеждността на целта и условията на престоя. Липсва обяснение дали се възприема едно или повече от тези основания и на кои факти се основава всяко от тях.

Съдът не възприема буквално изложението в жалбата, че във формуляра е отбелязано единствено основанията по т. 10. Представеният документ съдържа и знак срещу т. 12, както и изричното препращане към т. 2 и т. 10. Това уточнение не отстранява основното възражение. Нито едно от отбелязванията не е съпроводено с посочване на конкретен документ, неавтентичен подпис, невярно обстоятелство, противоречиво изявление или друг проверен факт. Непопълнените полета и предварително отпечатаните текстове не могат да бъдат възприети като основания за отказ. Поспециално отпечатаното посочване на Ф. в т. 6, без отбелязване на това основание и без други данни, не установява сигнал в ШИС или възражение от тази държава. Наличието на стандартен или двуезичен образец, на което се позовава ответникът, не преодолява липсата на индивидуални мотиви и национално правно основание.

Общите формулировки за ненадеждност и за основателни съмнения не показват защо представените от този заявител документи са сметени за недостатъчни. Не може да се установи дали органът приема недоказана трудова цел, съмнение в автентичността на договора, съмнение в съдържанието на декларацията или друго препятствие. Така адресатът е поставен в положение да предполага срещу каква конкретна констатация следва да се защитава. Нарушението на чл. 10а, ал. 2 ЗЧРБ, чл. 34, ал. 3 и ал. 4 НУРИВОВР и чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК е съществено и представлява основание по чл. 146, т. 2 АПК.

Следва да се посочи, че не се изисква всички съображения да бъдат физически включени в самия формуляр, когато чрез относимите документи могат да се проследят действително възприетите от органа факти и съответната правна преценка. Това разбиране не допуска липсваща мотивировка да бъде заместена с предположения на съда или с нови основания, въведени едва при оспорването. В случая в първоначално представената преписка няма документ, който да свързва конкретните доказателства с отбелязаните във формуляра съмнения. Писмото на ДАНС от август 2026 г. потвърждава проведеното съгласуване и съобщава възприета от агенцията преценка. То обаче е изготвено след издаването и след съдебното оспорване на отказа, не възпроизвежда самото електронно становище с неговата дата и съдържание и за първи път пред съда посочва т. 17 и т. 22 на чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ. В него не е изяснено отношението на тези основания към

отбелязаното във формуляра съмнение относно удостоверителните документи. Поради това писмото не отстранява неяснотата на правната квалификация и липсата на съобщени индивидуални мотиви. Дори съобщеното в него за работодателя да бъде обсъдено като пояснение на проведеното съгласуване, то не е достатъчно.

При съгласуването на заявленията по чл. 24и ЗЧРБ е приложим специалният ред на чл. 30, ал. 4 НУРИВОВР и чл. 19, ал. 3 от Инструкция № КОВ-04-02-351/15.08.2013 г. Отрицателното становище на съгласуващия орган е относимо към вземането на решението и има обвързващото значение, предвидено в специалния съгласувателен ред. То не е самостоятелният краен акт, с който се отказва поисканата виза. При оспорване на отказа съдът проверява и фактическата и правната основа на възприетото становище. Наличието на отрицателен резултат в НВИС не създава необорима презумпция, че е осъществено някое основание по чл. 10 ЗЧРБ. В противен случай съдебният контрол би се ограничил до установяване, че е извършено съгласуване, без проверка защо е отказана визата.

По административнопроизводствените правила съдът намира нарушение на чл. 35 и чл. 36 АПК във връзка с чл. 9з, ал. 3 ЗЧРБ. Органът е длъжен да изясни относимите факти, да извърши необходимите проверки на заявените данни и да обсъди обясненията и възраженията на заинтересованото лице. В преписката не са представени резултати от проверка на конкретни обстоятелства относно работодателя, които да могат да се съпоставят с трудовия договор и положителното становище за достъп до пазара на труда. Не се установява да е поискано пояснение за реалната бъдеща заетост, мястото и организацията на работата или за дейността, за която се наема работникът. При възникнало противоречие между представените документи и данни от проверка то следва да бъде изяснено и оценено, а не разрешено чрез общо съмнение.

Неизясняването на тези обстоятелства е съществено. Договорът е за бъдеща работа, която започва след разрешаване на пребиваването и изпълнение на съответните формалности. Затова липсата на вече започнала работа на самия заявител не би опровергавала целта му. Ако данните за дружеството действително показват липса на реална възможност или намерение за наемане, това следва да се установи и да се обсъди с данните от предходния етап по чл. 24и ЗЧРБ. При изясняване органът би могъл да достигне до друг резултат или до различно, надлежно обосновано основание за отказ. Допуснато е нарушение по чл. 146, т. 3 АПК, което се проявява и в ограничаването на възможността за защита срещу несъобщени конкретни съображения.

По материалната законосъобразност следва да се разграничат основанията по чл. 10, ал. 1, т. 17, т. 22, т. 23 и т. 24 ЗЧРБ. Точка 17 се отнася до недостоверно доказване на целта и условията на заявеното пребиваване. Точка 22 изисква данни, че целта на влизането е използване на страната като транзитен пункт за миграция към трета държава. Точка 23 се отнася до представен документ с невярно съдържание или декларирани неверни данни, а т. 24 – до основателни съмнения относно автентичността на документите, истинността на съдържанието им, надеждността на изявленията или намерението за напускане в разрешения срок. Тези хипотези не са взаимозаменяеми. При т. 24 не се изисква непременно окончателно установена неистинност, но съмнението следва да се основава на конкретни проверими обстоятелства. При т. 17 заявителят следва достоверно да обоснове целта си, а органът да изложи защо представените за нея доказателства не я установяват.

Разпределението на доказателствената тежест съобразява и двете алинеи на чл. 170 АПК. Ответникът следва да установи фактическите основания на отказа и изпълнението на законовите изисквания при постановяването му. При отказ за искан благоприятен акт жалбоподателят доказва условията за издаването му. Това не означава, че кандидатът трябва да опровергава всички възможни, несъобщени съмнения, нито освобождава ответника от доказване на

положителните факти, на които основава отказа. Член 9ж, ал. 1 ЗЧРБ изисква документи за целта на пътуването, а чл. 9з, ал. 5 ЗЧРБ не допуска само приемането на заявление и документи да се счита за автоматично основание за издаване на виза.

Писмото рег. № 536400-19085/16.02.2026 г. и последващите отговори на Дирекция „Миграция“ установяват положително становище на Агенцията по заетостта и уведомяване за предоставения достъп до пазара на труда за три години. Тези официални документи имат значение за заявената трудова цел и за развитието на процедурата, но не заместват визовата проверка. Писмото от февруари указва следващи действия за виза и лично явяване след влизане в страната, което показва, че не удостоверява вече приключила процедура по предоставяне на право на пребиваване. Не се доказват всички условия за виза само чрез него. Същевременно предходната положителна преценка е съществено обстоятелство, което следва да бъде съпоставено с последващото твърдение, че работодателят не развива дейност.

Съдът кредитира писмото на ДАНС като официално съобщение, че е проведено съгласуване и е изразено отрицателно становище. То съдържа и обобщение на възприетите от агенцията съображения. Доказателственото му значение не обхваща необоримо установяване на всички съобщени изводи. В него не са посочени кога е извършена проверката, за какъв период се отнася липсата на дейност, кои източници са използвани и какво точно е проверено. Не е приложена справка за персонала, за декларирана неактивност, за стопански операции или за фактическата възможност да се осигури договорената работа. Оценката, че от тези обстоятелства следва недействителност на заявената цел, подлежи на съдебна преценка и не се ползва с обвързваща материална доказателствена сила само защото е изложена от специализирана администрация.

Дори липсата на назначени служители към определена дата да е установена, тя сама по себе си не изключва намерение за започване или разширяване на дейност и за наемане на чужденец след приключване на разрешителната процедура. Значението ѝ зависи от вида на дейността, реалното работно място и организацията на бъдещата заетост. Липсата на дейност би могла да има съществено значение, ако е конкретно установена и свързана с невъзможност или привидност на заявеното наемане. По делото липсват данните, позволяващи това разграничение. Съдът не приема, че положителното становище на Агенцията по заетостта опровергава всяка последваща проверка, но не приема и че общото съобщение на ДАНС обезсилва без анализ всички представени доказателства.

При това положение, дори съображенията за работодателя да се разгледат като относимо пояснение към съмнението относно целта, не е установена достатъчна фактическа основа за извод, че тя не е достоверно доказана по т. 17. Не са индивидуализирани и обосновани съмнения относно конкретен документ или изявление по т. 24. Не се изисква органът непременно да докаже извършено престъпление или да представи експертиза във всеки случай на съмнение, но е необходимо да установи обстоятелствата, които правят това съмнение основателно. Такива данни не са представени. Не се установява и обективна невярност по т. 23, която във всички случаи не е изрично посочена като основание на отказа.

Позоваването на чл. 10, ал. 1, т. 22 ЗЧРБ в съдебния отговор на ДАНС също не обосновава законосъобразност. Формулярът не съобщава такова основание, а по преписката не са представени данни за намерение заявителят да използва Б. като транзитен пункт за миграция към трета държава. Съмнение в бъдещата заетост не доказва само по себе си такава различна цел. Съдът не може да добави липсващите факти или да замени обявените основания с ново основание от съгласуващия орган. И при обсъждане на т. 22 за пълнота нейният фактически състав не е установен.

Изложеното обосновава противоречие с материалния закон по чл. 146, т. 4 АПК.

По твърдяното нарушение на чл. 8 от Конвенцията съдът не установява самостоятелно основание за отмяна. Конвенцията не предоставя общо право на чужденец да влезе в избрана държава или да получи виза само поради намерение да започне работа. Професионалните и социалните отношения могат да бъдат относими към личния живот, но в случая не са доказани вече изградени в Б. трайни лични връзки, пребиваване, съвместен семеен живот или семейна зависимост, които отказът прекъсва. З. е посочил, че е неженен, а не са изложени конкретни факти за членове на семейството му в страната. Подготовката за бъдеща работа и очакваното професионално развитие не са достатъчни сами по себе си за установяване на защитен личен или семеен живот в Б. и намеса в него. Не се установява и твърдението, че отказът оставя жалбоподателя изобщо без работа. Доказано е препятствие за започване на конкретната уговорена заетост в Б.. Не следва всяка незаконосъобразност на визов отказ да се квалифицира автоматично и като нарушение на чл. 8. Отмяната в настоящия случай се основава на установените нарушения на формата, процедурата и материалния закон.

При тези съображения отказът следва да бъде отменен на основание чл. 172, ал. 2 АПК, а преписката да бъде върната на компетентния орган за ново произнасяне съгласно чл. 173, ал. 2 АПК. Естеството на въпроса и необходимостта от административно съгласуване и проверка не позволяват съдът да реши вместо органа, че визата трябва да бъде издадена.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 17 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказа за издаване на виза за дългосрочно пребиваване тип „D“ от 09.06.2026 г., на завеждащ Консулската служба в Посолството на Република Б. в Х., В., постановен по заявление № HAN26001356V от 24.04.2026 г. на Г. Б. Т. (Г. В. Т.), [дата на раждане], гражданин на В..

ИЗПРАЩА административната преписка на завеждащ Консулската служба в Посолството на Република Б. в Х., В., за ново произнасяне по заявление № HAN26001356V от 24.04.2026 г. при съобразяване с дадените в мотивите задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Решението да се съобщи на страните на основание чл. 138, ал. 3 АПК.

СЪДИЯ: